

SMERNICE DRUŠTVOM MANJŠINSKIH ETNIČNIH SKUPNOSTI

dr. BOJAN KNIFIC

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti že več let podpira in strokovno usmerja razvoj ljubiteljskih kulturnih društev, v katerih se združujejo pripadniki manjšinskih etničnih skupnosti, v letu 2010 pa je prevzel še nekatere dodatne obveznosti. Zaradi potrebe po usklajenem delovanju in zaradi želje, da bi manjšinskim etničnim skupnostim poenostavil način pridobivanja denarja iz državnega proračuna, je združil sredstva, ki so bila v preteklih letih različnim etničnim skupnostim namenjena prek razpisa Ministrstva za kulturo (Javni poziv za izbor kulturnih projektov na področju različnih manjšinskih etničnih skupnosti – cca. 217.000,00 evrov) in poziva JSKD (Javni projektni poziv, cca. 25.000,00 evrov). Poziv Etn 2010 je tako dodeljeval sredstva v višini obeh navedenih pozivov preteklih let – 233.758,00 evrov. V letu 2010 je bilo prijavljenih okoli 280 projektov (zaprošenih 458.000 evrov), več kot 170 je bilo odobrenih.

JSKD bo predvidoma tudi v prihodnjem letu objavil skupni razpis za kulturno ustvarjalnost različnih manjšinskih etničnih skupnosti, ki jih zagotavlja proračun RS, namenjen kulturi. Vse ustvarjalce na področju različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljencev v RS (razen ustvarjalcev obeh narodnih skupnosti in romske skupnosti, za katere MK pripravlja posebne razpise in pozive) zato vabimo, da projekte prijavljajo na ta razpis, ki je posebej namenjen ohranjanju in razvoju kultur različnih manjšinskih etničnih skupnosti, in ne na projektni poziv/razpis (PP) JSKD.

Dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo ljubiteljska kulturna društva manjšinskih etničnih skupnosti in ustvarjalci pripadnikov različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljencev v RS s statusom samozaposlenih v kulturi, so zelo različne, večina pa je neposredno ali vsaj posredno vezana na folklorno dejavnost.

Mnogo društev je najbolj znanih prav zaradi delovanja folklornih skupin, druga pa dediščino matičnega okolja kako drugače vključujejo v svoje programe. Ker verjamemo, da so med bralci Folklornika tudi pripadniki različnih manjšinskih etničnih skupnosti, na tem mestu objavljamo nekaj smernic, ki jih je v letu 2010 sprejela strokovnoprogramska komisija javnega poziva za izbor kulturnih projektov na področju različnih manjšinskih etničnih skupnosti in priseljencev v Republiki Sloveniji, v sestavi Tatjana Pezdir, Ana Marija Sobočan in Marjeta Preželj. Sprejela jih je na podlagi preteklih izkušenj in ob analizi v letu 2010 prijavljenih projektov na poziv Etn 2010. Z usmeritvami potencialne nosilce tovrstnih dejavnosti seznanjamo in spodbujamo, da bi jih pri načrtovanju projektnih aktivnosti v letu 2011 upoštevali, vsi drugi bralci Folklornika pa se v sestavku lahko seznanijo z usmeritvami, ki so večinoma sorodne usmeritvam delovanja slovenskih društev.

PREDVIDEN RAZPIS ETN 2011:

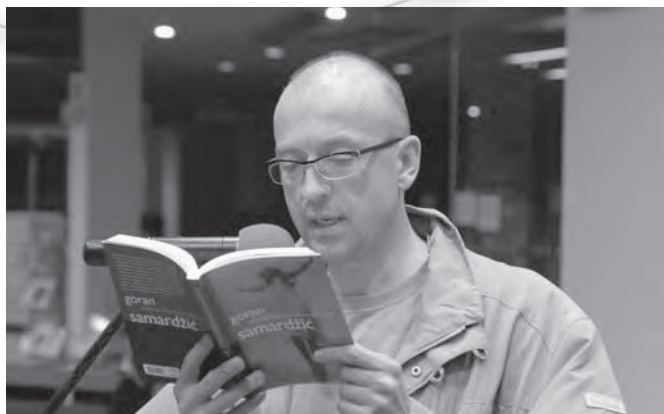
Sredstva razpisa bodo predvidoma namenjena dejavnostim manjšinskih etničnih skupnosti. Za narodni skupnosti in romsko skupnost Ministrstvo za kulturo pripravlja posebne razpise in pozive.

Komisija le izjemoma podpira projekte, ki jih ne izvajajo manjšinske etnične skupnosti, a so njim neposredno namenjena.

PRIPOROČILO PRIJAVITELJEM:

Prijavitelje močno spodbujamo, da se udeležujejo **strokovno spremljanih srečanj** (npr. srečanja in revije JSKD, selekcionirana srečanja drugih organizatorjev ...), saj to prinaša prednosti pri ovrednotenju prijavitelja. Udeležba na teh srečanjih pripomore pri ocenjevanju vidnosti in prepoznavnosti prijavitelja v strokovnih krogih. Če se srečanja organizirajo neposredno za manjšinske ustvarjalce, naj se predstavljajo na njih (npr. literarna in folklorna dejavnost), v nasprotnem pa naj se udeležujejo siceršnjih srečanj, ki prinašajo strokovne ocene.

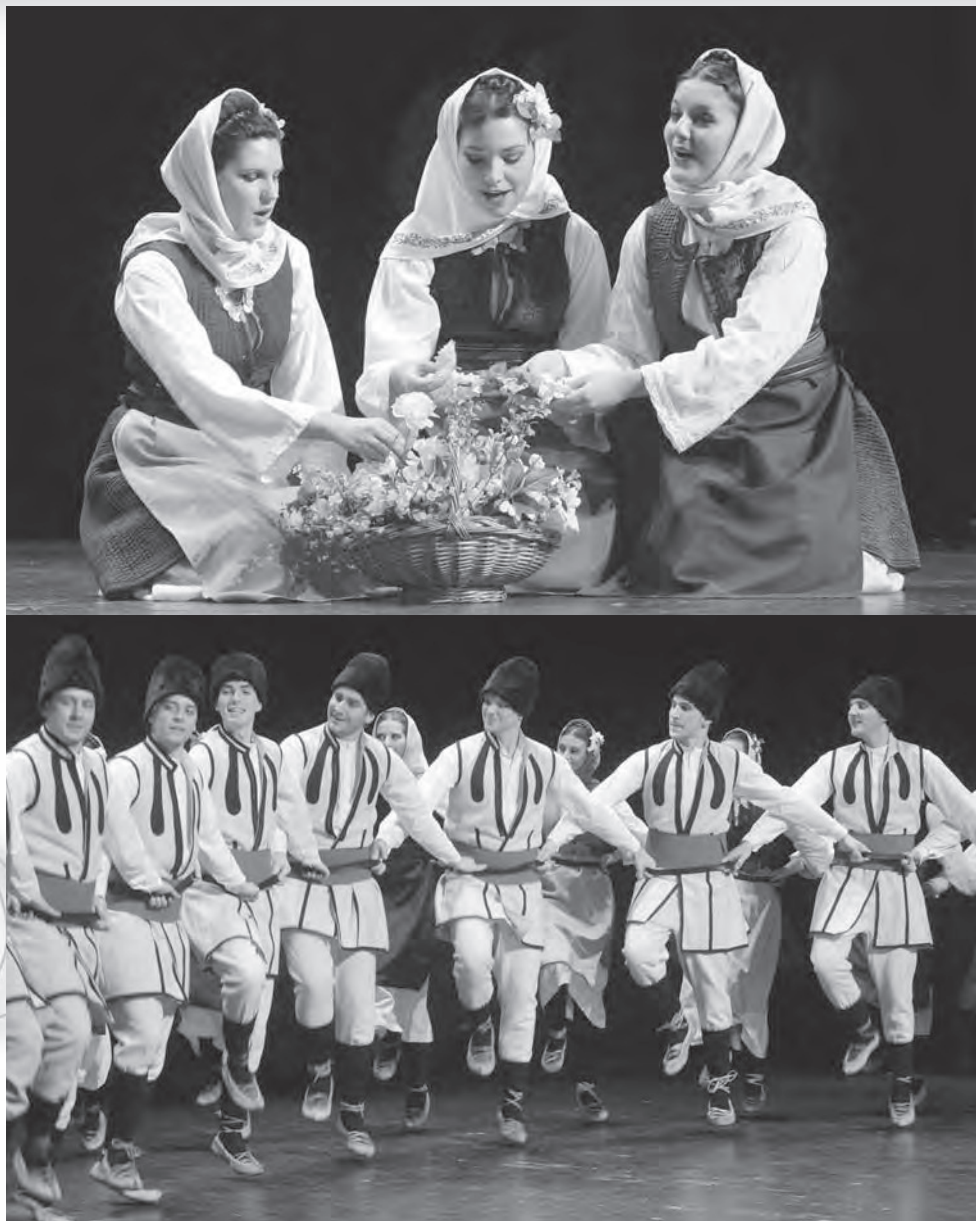
Prijavitelje spodbujamo, da sebe in projekt vsebinsko temeljito opišejo. Opis prijavitelja naj vsebuje: a) **opis delovanja** s poudarkom na zadnjih letih, b) **reference** (strokovne ocene, recenzije ...). Opis projekta naj vsebuje: a) zelo jasno in natančno predstavitev **vsebine** (opis programa, aktivnosti ..., navedbo sodelujočih), b) **pomen projekta** (za prijavitelja, manjšinsko skupnost in širšo javnost).

Sarajevski pisatelj Goran Samardžić pri predstavitvi knjige. (Foto: Janez Eržen, Sosed tvojega brega 2008, Velenje, 12. 4. 2008.)

Sosed tvojega brega 2008. (Foto: Janez Eržen, Velenje, 12. 4. 2008.)

Folklorna skupina Srbskega kulturno-umetniškega društva Vidovdan, Ljubljana. (Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje folklornih skupin manjšinskih etničnih skupnosti, Ljubljana, 21. 2. 2010.)

PRIPOROČILA GLEDE PRIPRAVE PROJEKTOV:

Splošno:

- Predvidoma se sofinancirajo projekti, ki so hkrati **vsebinsko in organizacijsko zaokroženi**. Ne sofinancirajo se projekti, ki predstavljajo kopije že v preteklosti sofinanciranih akcij.
- Do sofinanciranja ni upravičeno redno delovanje društva (kot npr. priprava vaj ali drugih podobnih rednih delovnih srečanj, letnih koncertov ...). Komisija priporoča, da prijavitelji za redno delovanje društva konkurirajo za sredstva lokalnih skupnosti.
- Merila, ki določajo sofinanciranje, skušajo prijavitelje spodbuditi, da bi postavljali kakovost pred populizem in strokovnost pred atrakcijo. Prav tako komisija v prihodnje predvidoma ne bo podpirala projektov, pri katerih je razvidno, da gre za druženja ob športu in zabavi.

Prireditve, gostovanja, srečanja:

- Pri pripravi srečanj folklornih skupin, literatov, likovnikov ... bodo imeli prednost projekti, ki bodo vključevali **strokovno spremljanje** priznanega poznavalca plesnega in drugega izročila oz. dejavnosti. V teh primerih naj prijavitelj v prijavo na razpis napiše ime strokovnega spremljevalca in njegove reference. V vlogi naj bo jasno zapisano, ali bo imel strokovni spremljevalec po prireditvi razgovor z organizatorji in vodji sodelujočih ali bo podal pisno oceno.
- Komisija ne podpira financiranja kulturnih prireditev, pri katerih gre za tekmovanje in izplačevanje finančnih nagrad.
- Komisija načelno podpira **gostovanja v matici**, ne podpira pa gostovanj zunaj nje. Gostovanj skupin iz matice v Sloveniji (razen izjemnih vsebinsko zaokroženih projektov) komisija ne podpira.

Veteranska folklorna skupina Akademskega kulturno-umetniškega društva Kolo iz Kopra. (Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje folklornih skupin manjšinskih etničnih skupnosti, Koper, 27. 3. 2010.)

Literatura:

- V okviru literarne dejavnosti komisija podpira izdaje **zbornikov**. Samostojne izdaje avtorjev finančno podpre le, če gre za vidnega ustvarjalca ali da je iz prilog razvidna nadpovprečna kakovost predlaganega dela. V vlogi naj prijavitelj navede, zakaj ocenjuje, da gre za vidnejšega ustvarjalca in zakaj je tovrstna izdaja za manjšinsko skupnost pomembna.
- Če je predmet prijave izdaja knjige ali zbornika, naj predlagatelj v vlogo vključi **3–5 strani iz besedila**, ki bo objavljeno, **3–5 pesmi**, ki bodo objavljene, ali predvideno **kazalo**, če gre za zbornik.
- Če je predmet prijave izdajanje časopisa ali glasila, naj predlagatelj v vlogo priloži zadnjo številko časopisa ali glasila, ki je bila že izdana.

Izobraževanja:

- V okviru razpisa se ne sofinancirajo projekti, ki bolj kot na področje kulture sodijo na področje šolstva (izdaja

učbenikov, priprava šol učenja jezika). Komisija načelno podpira kakovostne projekte, ki poleg spoznavanja jezika vključujejo tudi predstavitev manjšinske kulture (kot na primer dediščine matičnega okolja, sodobno razumevanje te dediščine ...).

- Komisija bo tudi v prihodnje podpirala **izobraževanja** manjšinskih ustvarjalcev **v Sloveniji in matici**.
- Komisija podpira priprave izobraževanj z gostujočimi strokovnjaki, ki se organizirajo **za več društev hkrati**. Izobraževanj z gostujočimi strokovnjaki, ki jih pripravlja društvo zgolj za svoje člane, ne podpira.

Spletne strani:

- Komisija podpira projekte za pripravo nove spletne strani društva, ki za ta projekt zaprosi prvič. Komisija načelno podpira razvijanje obstoječih spletni strani le, če gre za predstavitev novih literarnih del ali novo zvočno in video produkcijo.